

336.255

Պրոլետարիատ բոլոր յերկրների, միացե՛ք

ԽՍՀՄ ԳԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐԻԱԾ

Հ Ր Ա Հ Ա Ն Գ

ԿՈԼՏՆՏԵՍԱԿԱՆՆԵՐԻ
ՑԵՎ ՄԵՆԱՏՆՏԵՍ
ԳՅՈՒՂԱՑԻԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐԿԻ
ԿԻՐԱՌՈՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

20 MAR 2018

Հ Ր Ա Մ Ա Ն

ԽՍՀՄ ԳԻՒԱՆՍՆԵՐԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐԻԱՏԻ

1937 թ. սեպտեմբերի 25-ին

№ 487

§ 1

Վերացնել՝ կոլտնտեսականների և մենատնտես գյուղացիական տնտեսությունների գյուղատնտեսական հարկի կիրառման կարգի մասին 1935 թվի Հունիսի 1-ի № 442 հրահանդը և կիրարկման մեջ դնել 1937 թվի սեպտեմբերի 25-ի № 479 հրահանդը:

§ 2

№ 479 հրահանդը հրապարակելու որից, գյուղատնտեսական հարկի խնդիրների մասին, մինչև 1937 թ. սեպտեմբերի 25-ը յեղած կարգադրությունները՝ համարել ուժը կորցրած և հակասող այս հրահանդին:

ԽՍՀ Միության ֆինանսների ժողովրդական կոմիսար՝
Վ. ԶՈՒԲԱՐ

Խսկականի հետ ճիշտ ե՝

Մկրտիչ Գյուլամիրյան

Թարգմանեց՝

Սարգիս Հարությունյան

11-3/7/79

Պրոլետարենք բոլոր յերկների, միացե՛ք

ԽՍՀՄ ԳԻՒԱՆՍՆԵՐԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐԻԱՏ

Հ Ր Ա Մ Ա Ն № 479*)

1937 թ. սեպտեմբերի 25-ին

ԿՈԼՏՆՏԵՍԱԿԱՆՆԵՐԻ ՅԵՎ ՄԵՆԱՏՆՏԵՍ ԳՅՈՒՂԱՑԻԱԿԱՆ ՏԸՆ-
ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՅՈՒՂԱՑՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐԿԻ
ԿԻՐԱՐՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

Հատված 1-ին

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

ՈՐԵՆՔԻ 1-ԻՆ ՀՈԴ. — Գյուղատնտեսական հարկով հարկ-
վում են.

ա) Վերացված է.

բ) Կրամանելու տնտեսությունները.

շ) Մենատնտես գյուղացիական տնտեսությունները:

ՈՐԵՆՔԻ 2-ՐԴ ՀՈԴ. — Վերացված է:

ՈՐԵՆՔԻ 3-ՐԴ ՀՈԴ. — Գյուղատնտեսական հարկի հարկա-
յին տարին սահմանվում է հունվարի 1-ից մինչեւ ընթացիկ տար-
վա դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ:

ՈՐԵՆՔԻ 4-28-ՐԴ ՀՈԴ. — ՀՈԴ. — Վերացված են:

*) Շեղատառերով տղագրված և 1934 թվի գյուղատնտեսական հարկի որենքը այն փոփոխություններով, վորոնք մտցված են ԽՍՀՄ Կենտգործկոմի և Ժողկոմիորնի 1935 թվի մայիսի 31-ի «1935 թ. գյուղատնտեսական հարկի մասին», ԽՍՀՄ Կենտգործկոմի և Ժողկոմիորնի 1936 թվի հուլիսի 20-ի № 68/1313 «Գյուղատնտեսական հարկի որենքի գործողության յերկարացման մասին» և ԽՍՀՄ Կենտգործկոմի և Ժողկոմիորնի 1937 թ. ողոսաօի 7-ի № 104/1318 «Գյուղատնտեսական հարկի որենքը փոփոխելու մասին» գորո-
շումներով:

ԽՍՀՄ-ի Ֆինանսների նրանքը առաջարկում են սովորական տառերով:

Հատված 2-րդ:

ԿՈՒՑՆՏԵՍԱԿԱՆՆԵՐԻ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԶՀԱՆՐԱՅՆԱՅՎԱԾ
ՄՈ.ՍԻ ՀԱՐԿՈՒՄԸ

Ա. ԿՈԼՏՆՏԵՍԱԿԱՆՆԵՐԻ ՀԱՐԿԻ ՀԱՇՎԱՐԿՈՒՄԸ

ՈՐԵՆՔԻ 29-ՐԴ ՀՈԴ.— Զհանրայնացված յեկամուտներ չունեցող կոլտնտեսականները լրիվ ազատվում են հարկից :

Հրահանգի § 1.— Գյուղատնտեսական հարկով չեն հարկվում այն կոլտնտեսականների տնտեսությունները, վորոնք չունեն տնամերձ հողամասեր և վոչ վարձու վոչ-գյուղատնտեսական յեկամուտները : Գյուղատնտեսական հարկով նույնուրություն չեն հարկվում այն տնտեսությունները, վորոնք ունեն միմիայն խոռոչաբքներ և դրանք որտապործում են բացառապես իրենց տնտեսների համար :

Հրահանգի § 2.— Խառն արհեստագործական — գյուղատնտեսական արտելների (պրոմկոլլուսովների) անդամները, իրենց ոլորժկոլիսողի արհեստագործական ձեռնարկներում կատարած աշխատանքի յեկամտի համար յենթարկվում են հարկման յեկամտային հարկով և կուլտուրքով, բանվորների և ծառայողների համար սահմանված դրույքներով : Այս կարգը կիրառվում է 1937 թ. հուլիսի 1-ից : Իրենց կոլտնտեսության վոչ-գյուղատնտեսական ձեռնարկություններում կոլտնտեսության անդամների կատարած աշխատանքի համար ստացված վարձատրությունն առանձին յեկամտային հարկի և կուլտուրքի հարկման յենթարկաչ:

Հրահանգի § 3.— Զկնորսական կոլտնտեսությունների անդամները գյուղատնտեսական հարկի չեն յենթարկվում, յեթե նրանք ողարապում են միայն ձկնորսական արհեստով :

Զկնորսական կոլտնտեսությունների այն անդամները, վորոնք բացի ձկնորսական արհեստի յեկամուտներից ունեն նաև յեկամուտներ գյուղատնտեսությունից և այլ արհեստներից, յենթարկվում են գյուղհարկի այն դրույքներով, վորոնք սահմանված են տվյալ վայրում կոլտնտեսականների համար :

ՈՐԵՆՔԻ 30-ՐԴ ՀՈԴ.— Այն կոլտնտեսականների տնտեսություններից, վարում ունեն չհանրայնացված գյուղական տնտեսության յեկամուտներ, գյուղհարկը զանձվում է 10-ից մինչև 50 ռ. դրույքներով յուրաքանչյուր տնտեսությունից :

Դաշնակից հանրապետությունների ժողովրդական կոմիսարների խորհուրդներն այդ դրույքների սահմաններում վորոշում են հարկի միջին դրույքները ինքնավար հանրապետությունների, յերկրների և մարզերի, իսկ այնաև, վորտեղ դրանք չկան, — առանձին շրջանների համար :

Ինքնավար հանրապետությունների ժողովրդական կոմիսարների խորհուրդները, յերկրային և մարզային գործադիր կոմիսարները սահմանում են հարկի միջին դրույքներն առանձին շրջանների համար :

Շրջանային գործադիր կոմիսարները սահմանում են տուաճին գյուղերի համար հարկի դրույքները, իսկ անհրաժեշտության դեպքում նաև տուաճին կոլտնտեսությունների համար :

Կոլտնտեսության սահմաններում, կոլտնտեսականների առանձին տնտեսությունների համար տարբեր դրույքների սահմանումը չի բույլատրվում :

ՈՐԵՆՔԻ 31-ՐԴ ՀՈԴ.— Յերե կոլտնտեսականների տնտեսությունները չհանրայնացված գյուղատնտեսության հետ միաժամանակ ունեն մշտական յեկամուտներ վոչ-կոռպերացված տրնայնա-արհեստավորական գրադմունքներից, այդ դեպքում նրանց դրույքը (30 հոդ.) բարձրացվում է 40—80 տոկոսվ :

Դաշնակից և ինքնավար հանրապետությունների ժողկոմինորիները, յերկրային և մարզային գործկոմիները սահմանում են վերջնական բարձրացման չափերը յուրաքանչյուր շրջանի համար, ըստ վորում տարբեր տեսակի արհեստների համար կարող են սահմանվել դրույքի բարձրացման տարբեր տոկոսներ :

Դաշնակից և ինքնավար հանրապետությունների ժողկոմինորիներին, յերկրային և մարզային գործկոմիներին իրավունք է վերապահվում չկիրառել վերեկում նշված հարկի դրույքների բարձրացումն այն կոլտնտեսականների տնտեսությունների նկատմամբ, վորոնք ունեն մշտական յեկամուտներ վոչ-կոռպերացված տրնայնա-արհեստավորական արհեստներից առանձին շրջաններում և առանձին արհեստների նկատմամբ :

Այն դեպքերում, յերբ տնայնա-արհեստավորական գրադմունքը կրում է պատահական բնույթը և այդ գրադմունքների յեկամուտներն անհշան են, այդպիսի կոլտնտեսականների տնտեսությունների հարկի դրույքի բարձրացումը չի կատարվում :

Հրահանգի § 4.— Այն կոլտնտեսականների տնտեսությունները, վորոնք ունեն յեկամուտներ վոչ-կոռպերացված աընայնա-արհեստավորական զբաղմունքներից կամ ուրիշ վոչ-դյուլատնտեսական յեկամուտներ վոչ վարձու աշխատանքից, սակայն չունեն տնամերձ հողամասեր, հարկը վճարում են սահմանված դրույքներով, սակայն նրանց նկատմամբ հավելում չի կիրառվում:

Հրահանգի § 5.— Այն տնտեսությունների ցուցակը, վորոնց համար պետք է կատարվի հարկի բարձրացում որենքի 31-րդ հոդվածի կարգով, հաստատվում և ըջուրծկոմի կողմից ընթացին ֆինանսական բաժնի հարուցմամբ:

Հրահանգի § 6.— ԽՍՀՄ կԳԿ-ի և ԺԿԽ-ի 1936 թ. ապրիլի 7-ի № 52/653 վորոշման հիման վրա արհեստագործական կոռպերատիվ արտեների անդամների տնտեսությունները դյուդյուկան վայրերում յենթարկվում են դյուզհարկի վճարման ըրհանրայնացված յեկամտի աղբյուրներ ունեցող կոլտնտեսականների տնտեսությունների համար սահմանված հավասար հիմունքներով, այն պայմանով, յեթե՝

ա) արհեստագործական կոռպերատիվ արտելի տվյալ անդամնի այնպիսի դյուզական տնտեսություն, վորը յենթակայի հանրայնացման ըստ կոլտնտեսության կանոնադրության և

բ) յեթե տվյալ տնտեսության աշխատունակ բոլոր անդամները, բացի տնային տնտեսուհուց և ուսանողներից, արհեստագործական արտելի կամ կոլտնտեսության անդամ են, կամ թե աշխատում են վարձով:

Հրահանգի § 7.— Հաշմանդամների կոռպերացիայի միության մեջ մանող արտեների անդամների տնտեսությունները, յեթե նրանք լիովին բավարարում են § 6-ով նախատեալած պայմաններին, յենթարկվում են դյուզհարկի վճարման կոլտնտեսականների հետ հավասար հիմունքներով: Իսկ դրանցից նրանք, վորոնք ստանում են կենսաթոշակ վորպես պատերազմի և աշխատանքի հաշմանդամներ, ամբողջովին աղատվում են հարկի վճարումից:

Հրահանգի § 8.— Ապակու արտադրության և քարածիսի հանքահանման տնայնա-արհեստագործական արտեների անդամների տնտեսություններն ամբողջովին աղատվում են դյուզհարկի

վճարումից, յեթե նրանք համապատասխանում են հրահանգի § 6-ի պահանջներին:

Հրահանգի § 9.— Այն կոռպերացված տնայնադորձների տնտեսությունները, վորոնք դյուզհարկ վճարում են կոլտնտեսականների դրույքներով, նրանց հարկի դրույքը բարձրացվում է 40—80 %-ով (համաձայն որենքի 31-րդ հոդվածի), յեթե նրանք արտելից գուրս արհեստից ունեն յեկամուտներ:

ՈՐԵՆՔԻ 31-Ա ՀՈԴ.— Այն աշխատավոր մենատնտեսների տնտեսությունները, վորոնք կոլտնտեսագրուն են մտել մինչև տվյալ գյուղի գյուղատնտեսական հարկի վնարման առաջին ժամկետը, հարկվում են վորպես կոլտնտեսականներ:

Այն տնտեսությունները, վորոնք կոլտնտեսությունից դուրս են յեկել ընթացիկ տարում, գյուղատնտեսական հարկ վնարում են վորպես մենատնտեսներ, յեկամուտների այն աղբյուրների համար, վոր նրանք ունեն կոլտնտեսությունից դուրս գալու պահին:

Հրահանգի § 10.— Կոլտնտեսություններից դուրս յեկած աընային տեսությունների վոչ-դյուզատնտեսական յեկամուտների, ինչպես և շուկայում վաճառված գյուղատնտեսական մթերքների յեկամուտների վորոշելը կատարվում է այն ընդհանուր հիմունքներով, վոր սահմանված են մենատնտես գյուղացիական տնտեսությունների համար:

Հրահանգի § 11.— Այն դեղբերում, յերբ կոլտնտեսական տնտեսության կազմից ընտանիքի առանձին անդամներ կոլտնտեսության մեջ չեն կամ դուրս են յեկել կոլտնտեսությունից, նրանք հարկվում են ըստ իրենց ինքնուրույն յեկամտի աղբյուրներով յեկամտային հարկով այդ որենքի համաձայն:

ՈՐԵՆՔԻ 32-ՐԴ ՀՈԴ.— Այն տնտեսությունները, վորոնք կազմում ունեն 2 հոգուց փոք ավելի աշխատունակ անդամներ, նրանց ընտանիքի անաշխատունակ անդամներին հաշվարկված հարկից տրվում են հետևյալ գեղչերը.

3 անաշխատունակի դեպքում հարկի չափն իշեցվում է 20 %-ով, 4 և ավելի անաշխատունակների դեպքում՝ 30 %-ով:

Հրահանգի § 12.— Այն կոլտնտեսականների տնտեսությունները, վորոնք որենքի 31 հոդվածի կիրառումով հարկվում են դյուզհարկով, հավելումով, անաշխատունակների համար դեղչը

տուվում և հարկի ընդհանուր գումարից, ներառյալ և հավելում:

Կոռպերացված տնայնազործների տնտեսությունները, վորոնք գյուղհարկով հարկված են կոլտնտեսականների դրույքներով, ընտանիքի անաշխատունակ անդամների գեղջերը տրվում էն կոլտնտեսականների տնտեսությունների համար սահմանված չափերով:

Հրահանգի § 13.—Որենքի 32 հոդվածով տնտեսությանը տրված զեղչի իրավունքը վորոշելիս՝ անաշխատունակներ համարվում են՝

ա) վաթսուն և ավելի տարիք ունեցող կոլտնտեսականները, 55 և ավելի տարիք ունեցող կոլտնտեսուհիները, մինչև 16 տարեկան յերեխանները.

բ) այն հաշմանդամները, վորոնք չեն կարողանում մասնակցել դաշտային և այլ աշխատանքներին.

գ) պատերազմի և աշխատանքի այն հաշմանդամները, վորոնք սոցիալական ապահովության կամ սոցիալական ապահովագրության մարմինների կողմից դասվել են հաշմանդամության 1-ին և 2-րդ խմբակներին:

Այն տնտեսությունները, վորոնք ունեն 3 և ավելի աշխատունակ անդամներ, որենքի 32 հոդվածով նախատեսված զեղչը չեն ստանում, անկախ անաշխատունակների թվից:

Աշխատունակների թվը հաշվելիս, այն անձինք, վորոնք դանվում են կարմիր բանակում կամ կարմիր նախատերմում, և ուսումնական հիմնարկների ուսանողները, վորտեղ ուսուցման ժամկետը մի տարուց բարձր և, հաշվի չեն առնվում:

ՈՐԵՆՔԻ 33-ՐԴ ՀՈԴ.— Աշխատավարձը հարկվում է վոչ թյուղատնտեսական հարկով, այլ յեկամտահարկով ըստ աշխատանքի տեղի:

Գյուղատնտեսական հարկի չեն յենք արկվում կոլտնտեսությունների անդամների այն բանվոր-ծառայողների տնտեսությունները, վորոնց հիմնական աշխատավորը հարկվող որյեկտների հաշվառումն անցկացնելու մոմենտին գտնվում է մշտական վարձու աշխատանքում մեկ տարուց վոչ պահաս, իսկ տվյալ տնտեսության մնացած աշխատունակ անդամները, բացի ուսանողներից և տնային տնտեսություն վարող անձանցից, նույնպես վարձու աշխատանիք են կատարում:

Հրահանգի § 14.— Բանվորների և ծառայողների այն տնտեսությունները, վորոնք լիովին համապատասխանում են որենքի 33 հոդվածի պայմաններին, աղասիվում են գյուղհարկի վճարումից, անկախ այդ տնտեսությունների անդամների կողմանում վաստակած աշխատավարձը բանակից:

Հրահանգի § 15.— Բանվորների և ծառայողների տնտեսություններին հավասարեցվում են այն կարմիր բանակայինների և հրամանատարների տնտեսությունները, վորոնք գտնվում են ծառայության մեջ կարմիր բանակում և նախատերմում, անկախ բանակում և նախատերմում ունեցած նրանց ծառայության տեղականությունից, յեթե նրանք համարակալաւանում են որենքի 33-րդ հոդվածի մնացած պայմաններին:

Յեթե այդպիսի տնտեսության անդամները կանչված են կարմիր բանակ հարկի վճարման ծանուցագրերը հանձնելուց հետո, դիմում են նրանց հարկի այն մասերը, վորոնց վճարման ժամկետները չեն լրացել:

Հրահանգի § 16.— Կոլտնտեսականների տնտեսությունները որենքի 33-րդ հոդվածի համաձայն գյուղհարկի վճարումից աղատելու համար յենթաշրջանային հարկային տեսուչը կարող է նրանցից տեղեկանք պահանջել աշխատանքի տեղից:

Բ. ԱՐՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿՈԼՏՆՏԵՍԱՎԱՆՆԵՐԻՆ

ՈՐԵՆՔԻ 34-ՐԴ ՀՈԴ.— Կոլտնտեսականների չհանդարանացված յեկամուտները հարկելիս հաշվի չեն առնվում կոլտնտեսությունից սուացած յեկամուտները (աշխարերի վարձատրումը):

ՈՐԵՆՔԻ 35-ՐԴ ՀՈԴ.— Անանապահության, թոշնաբուծության և մեղվաբուծության գարզացմանը ոժանդակելու նպատակով հարկումից աղատվում են կոլտնտեսականների բոլոր անսուները, թոշուները, նագարները և մեղուները:

ՈՐԵՆՔԻ 36-ՐԴ ՀՈԴ.— Կոլտնտեսային առելուուրը գարզացնելու նպատակով կոլտնտեսականների նկատմամբ չի կիրավում մենատնտեսների համար սահմանված՝ շուկայում վաճառվող գյուղատնտեսական մթերքների յեկամուտների հատուկ հարկումը (հոդ. 61):

ՈՐԵՆՔԻ 36-Ա ՀՈԴ.— Այն կոլտնտեսականները, վորոնք անշխատունակ են զառամյալ հասակ ունենալու պատճառով (վար-

սուն տարեկան և ավելի) և ընտանիքում չունեն աշխատունակ անդամներ, հարկից լիովին ազատվում են:

Հրահանգի § 17.— Շրջֆինքաժինները ղառամյալ կոլտնտեսականներին գյուղատնտեսական հարկից ազատում են շրջանային գործադրի կոմիտեների հիման վրա:

Գյուղհարկից ազատելու համար ղառամյալների տնտեսություններից հատուկ դիմումներ պահանջեն արդելվում են:

Հրահանգի § 18.— Գյուղհարկի վճարումից ազատվում են այն կոլտնտեսականների տնտեսությունները, վորոնք անաշխատունակ են ղառամության պատճառով և չունեն տվյալ տնտեսության մեջ զբաղված առկա ընտանիքի աշխատունակ ուրիշ անդամներ:

Գյուղատնտեսական հարկի վճարումից ազատվում են նաև այն ղառամյալ կոլտնտեսական տղամարդկանց և կանանց տնտեսությունները, վորոնց վորդին գտնվում է Կարմիր բանակի կամ Կարմիր նախատորմի խոհական ղենգորական ծառայության մեջ, իսկ տանը մնացել են նրա կինը, մինչև 7 տարեկան յերեխաններով:

ՈՐԵՆՔԻ 37-ՐԴԻ ՀՈԴԻ.— Շրջանային գործադրի կոմիտեները շրջֆինքաժինների միջնորդությամբ կարող են կոլտնտեսականների առանձին տնտեսություններին (որինակ՝ տարերային աղետներից տուժածներին և այլն) լիովին կամ մասնակի ազատել գյուղհարկից:

Հրահանգի § 19.— Տարերային աղետի և այլ պատճառների համար հարկից զեղչ տալու մասին շրջանային գործադրի կոմիտեի վորոշումը հիմք չի ծառայում պետական մյուս պարտավորություններից արտոնություններ տալու համար:

Տարերային աղետի առթիվ արտոնություններ տալու և զեղչի չափը վորոշելու հիմք կարող են ծառայել շրջանային ապահովագրական հանձնաժողովների արձանագրությունները:

ՈՐԵՆՔԻ 38-ՐԴԻ ՀՈԴԻ.— Վերաբնակվող կոլտնտեսությունների անդամների տնտեսությունները հարկից ազատվում են նույնական ծամանակող, վորքան ժամանակող ազատվում են կոլտնտեսությունները:

ՈՐԵՆՔԻ 39-ՐԴԻ ՀՈԴԻ.— Հարկից լրիվ ազատվում են կոլտնտեսականների այն տնտեսությունները, վորոնց կազմի մեջ մտնում են՝

ա) Խորհրդային Միության հերոսները, ԽՍՀ Միության շքա-

նշաններով կամ պատվավոր հեղափոխական գեներով պարգեղաւարքած անձինք և աշխատանիքի հերոսները:

բ) Պատերազմի և աշխատանիքի հաշմանդամները, վորոնք դասված են հաշմանդամության առաջին, յերկրորդ և յերրորդ խմբակները:

ՈՐԵՆՔԻ 40-ՐԴԻ ՀՈԴԻ.— Այն տնտեսությունների համար, վորոնց կազմի մեջ մտնում են սահմանված ուսման և հավաքի համար կանչված պահեստի զինվորական ծառայողները և զինապարտները, հարկի այն մասը, վորի մուծելու ժամկետը զուգավիպում ե ուսման կամ հավաքի ժամկետին, հետաձգվում ե նըրանց վերաբնակվուց հետո մի ամիս ժամանակով:

ՈՐԵՆՔԻ 41-ՐԴԻ ՀՈԴԻ.— Վերացված ե:

ՈՐԵՆՔԻ 42-ՐԴԻ ՀՈԴԻ.— Հարկից ամբողջովին ազատվում են գյուղական ակտիվիտեների այն ընտանիքները, վորոնք տուժել են կուլակային վրեժինդրությունից գյուղի սոցիալիստական վերակառցման համար մղվող պայքարում և հանրային սեփականությունը պահպանելու համար:

ՈՐԵՆՔԻ 43-ՐԴԻ ՀՈԴԻ.— Հարկից ամբողջովին ազատվում են անտառային այն աշխատականիցների ընտանիքները, վորոնք սպանվել են պետական գույքի պահպանման համար իրենց ծառայության պարտականությունները կատարելու ժամանակ, կամ իրենց պաշտոնական պարտականությունը կատարելու կապակցությամբ:

ՈՐԵՆՔԻ 44-ՐԴԻ ՀՈԴԻ.— Բացի վերը բաված արտօնություններից, կոլտնտեսականներին արտօնություններ են տրվում նաև 70, 71, 86 և 88 հոդվածների կարգով:

Գ. ԿՈԼՏՆՏԵՍԱԿԱՆՆԵՐԻ ՀԱՐԿԻ ՎՃԱՐՄԱՆ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ

ՈՐԵՆՔԻ 45-ՐԴԻ ՀՈԴԻ.— Հարկը վճարվում է մի ժամկետներով:

Ըստ դաշնակից հանրապետությունների սահմանվում են հարկի վճարման հետևյալ վերջական ժամկետները.

Պետք է մուտք լինի հանրապետության մեջ հաշվարկված ամբողջ հարկի գումարի նկատմամբ տոկոսներով:

Դաշնակից հանրապետություններ	1/IX	1/X	15/XI	15/XII
ՌԽՖՍՀ	20	20	35	25
ՈՒԳԽՄՀ	20	30	40	10
ԲԽՍՀ	15	15	45	25
Աղբյեջան ԽՍՀ	—	25	45	30
Վրացական ԽՍՀ	—	25	45	30
Հայկական ԽՍՀ	—	25	45	30
Թյուրքի ԽՍՀ	—	40	40	20
Ուգր. ԽՍՀ	—	30	50	20
Տաճիկ. ԽՍՀ	—	30	50	20
Ղազախական ԽՍՀ	—	30	50	20
Կիրգիզ. ԽՍՀ	—	30	50	20

Յելենով այս ժամկետներից՝ դաշնակից հանրապետությունների ժողովրդական կոմիսարների խորհուրդները սահմանում են վճարման ժամկետներ—ինքնավար հանրապետությունների, յերկրների, մարզերի համար, իսկ այնուղիւ, փորտեղ այդ բաժանումները չկան՝ ըստ շրջանների:

Ինքնավար հանրապետությունների ժողովրդական կոմիսարների խորհուրդները, յերկրային և մարզային գրածադիր կոմիտեները սահմանում են վճարման ժամկետներն ըստ այն շրջանների, փորմի մտնում են ինքնավար հանրապետության, յերկրի կամ մարզի կազմի մեջ:

Հրահանգի § 20.— 1937 թվի համար ԽՍՀՄ ԿԳԿ և ԺԿԽ 1937 թ. հունիսի 29-ի № 101/1022 վորոշմամբ ՌԽՖՍՀ, ՈՒԿԽՄԽ և ԲԽՍՀ համար գյուղատնտեսական հարկի վճարման վերջնական ժամկետների սահմանված են՝ հոկտեմբերի 1-ին 20 %, նոյեմբերի 1-ին 20 %, գեկտեմբերի 1-ին 40 % և դեկտեմբերի 20-ին հարկի դումարի 20 %:

Հրահանգի § 21.— Հարկի վճարման համար որենքով սահմանված ժամկետների քանակի կրճատում, ինչպես և գերթական վճարումների չափերի փոփոխություն ըստ ժամկետների չփույլատրվում:

ՈՐԵՆՔԻ 46-ՐԴ ՀՈԴ.— Յուրաքանչյուր շրջանի համար սահմանված ժամկետները կրապարակում են բոլորին ի գիտություն, հայտարարվում են գյուղական ժողովներում, մտցվում են վճարման ժամկետների մեջ և ամբողջ դրույժային տարվա ընթացքում չեն կարող փոփոխվել:

Հատված 3-րդ

ԷՇԽԱՏԱՎՈՐ ՄԵՆԱՏՆԵՍ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՐԿՈՒՄԸ

Ա. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

ՈՐԵՆՔԻ 47-ՐԴ ՀՈԴ.— Հարկը հաշվարկվում է յուրաքանչյուր մենատնես աշխատավոր տնտեսությունից հետևյալ աղյուրմերից ստացվող յեկամտի համար.

ա) դաշտավարությունից.

բ) մարգագործությունից.

շ) բոլոր տեսակի անասուններից.

դ) գյուղատնտեսության հետևյալ հատուկ նյութերից. բանարարութությունից, բռստանարութությունից, այգեգործությունից, խաղողագործությունից և ծխախոտագործությունից.

ե) տնայնագործական - արհեստավորական արհեստներից և այլ վոչ-գյուղատնտեսական վաստակներից, բացի աշխատավարձուց, փորը հարկվում է յեկամտահարկով աշխատանքի տեղում: ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ 1.— Վորսորդության յեկամուտները

գյուղարկով հարկվում են միայն այն շրջաններում, վորտեղ այդ գրադամունքը կամ արհեստն ունի արդյունաբերական գարգացում:

ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ 2.— Զկնորսության յեկամուտները գյուղարկով հարկվում են միայն այն տնտեսություններում, վորոնք փորը կրնորակուացիայով չեն հանձնում պետական ձկնորսական արդյունաբերական ձեռնարկություններին կամ կոռպերատիվ կազմակերպություններին:

Հրահանգի § 22.— Գյուղհարկով հարկվում են բոլոր մենատնես այն տնտեսությունները, վորոնք ունեն գյուղատնտեսական յեկամուտներ, ինչպես հողային տարածությունների ողտագործումից, նույնպես և բանող և մթերատու անասունների ողտագործումից. այն անձանց տնտեսությունները, վորոնք առպում են գյուղական վայրերում և չունեն գյուղատնտեսական յեկամուտներ, չըջֆինրաժինները հարկում են յեկամտահարկի որենքով: Բանվորների և ծառայողների այն տնտեսությունները, վորոնք պարապում են գյուղատնտեսությամբ տնամերձ հողերի

վրա, աղասովում են գյուղհարկից որևէքի 69-րդ հոդվածի կարգով:

Հրահանգի § 23.— Այն մենատնտես ձկնորսական տնտեսությունները, վորոնք իրենց վորաց հանձնում են կոնտրակտացիայով, յեթե նրանք միայն զբաղվում են ձկնորսական արհեստով, գյուղհարկով չեն հարկվում: Այն մենատնտես տնտեսությունները, վորոնք ձկնորսական զբաղմունքի հետ մեկտեղ զբաղվում են նաև գյուղատնտեսությամբ, իրենց բոլոր յեկամուտների համար հարկվում են գյուղհարկով ընդհանուր հմտունքներով, բացի ձկնորսությունից ստացվող յեկամուտներից, վորոնք հարկվում են միասնական ձկնորսական տուրքով:

Հրահանգի § 24.— Վորոնորդության արդյունաբերական զարգացման շրջանները սահմանում են յերկրային և մարդային դորժակիր կոմիտեները և դաշնակից ու ինքնավար հանրապետությունների ժողկոմիսորգները:

ՈՐԵՆՔԻ 48-ՐԴ ՀՈԴ.— Դաշնակից և ինքնավար հանրապետությունների ժողովրդական կոմիսարների խորհուրդները, յերկրային և մարզային գործադիր կոմիտեները բացի 47-րդ հոդվածի «դ» կետում նշածներից, կարող են գյուղարկով հարկել նաև գյուղատնտեսության մյուս հատուկ հյուպերը:

ՈՐԵՆՔԻ 49-ՐԴ ՀՈԴ.— Յեկամուտների այն աղբյուրները, վորոնք (յեկամուտները) յենքարկվում են գյուղարկի, ուրիշ վոչ մի հարկի յենքակա չեն, բացի:

ա) վերացված ե.

բ) վերացված ե.

շ) ձկնորսությամբ զբաղվելու իրավունքի համար գանձվող տամսային տուրքից:

Այն հողամասերից, վորոնցից ստացված յեկամուտները հարկվում են գյուղատնտեսական հարկով, ինչպես և գյուղատնտեսական ոգտագործման հետ անմիջորեն կազմած կառուցված հողամասերից, եռային ոենուա չի գանձվում:

Գյուղատնտեսական հարկով հարկվող տնտեսությունների կազմի մեջ մտնող շենքներն ազատվում են տեղական շենքների հարկից:

ՈՐԵՆՔԻ 50-ՐԴ ՀՈԴ.— Այն անձինք, վորոնք զբաղվում են գյուղատնտեսությամբ բաղադային հողամասերում, իրենց յեկամուտներից պետք ե վճարեն կամ գյուղատնտեսական հարկ: Կամ յեկամտահարկ: Հարկման այն կարգը սահմանում:

Են բաղադային խորհուրդները համաձայն դաշնակից հանրապետությունների ժողովրդական կոմիսարների խորհուրդների և ինքնավար հանրապետությունների, յերկրային և մարզային գործադիր կոմիտեների ցուցումների: Ըստ վերում բաղադային խորհուրդները կարող են սահմանել այն, վոր գյուղատնտեսական հարկով հարկվում են գյուղատնտեսական յեկամուտները և վոշգյուղատնտեսական վաստակները, կամ թե միայն գյուղատնտեսության յեկամուտները: Քաղխորհուրդները գյուղատնտեսական հարկ կարող են սահմանել կամ այն բոլոր անձանց համար, վորոնք գյուղատնտեսությամբ են զբաղվում բաղադային հողերում, կամ թե այդ անձանց առանձին կատեգորիաների համար:

ԽՍՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ.— Բաղադային վայրերում և բաղադային վայրերում այն տնտեսությունները, վորոնք գյուղատնտեսական հարկ են վճարում միայն գյուղատնտեսական յեկամուտների համար, կառուցված հողամասերի համար հողային ունետայից և շենքների տեղական հարկից չեն ազատվում, յերե այդ շենքներն ոգտագործվում են վոշգյուղատնտեսական յեկամուտները սուանալու համար:

ՈՐԵՆՔԻ 51-ՐԴ ՀՈԴ.— Այն անձինք, վորոնք ապրում են բաղադային միևնույն ժամանակ գյուղական տնտեսություններում և միևնույն ժամանակ գյուղական հարկ են վճարում այն յեկամուտների համար, վոր ստացվում են գյուղական վայրերում: Բաղադային ստացվող յեկամուտների համար նրանք հարկվում են յեկամտային և ուրիշ հարկերով ամբողջ բաղադային բնակչության հետ միասին համահավասար հիմունքներով:

Բ. ԱՇԽԱՏԱՎՈՐ ՄԵՆԱՏՆԵՍ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՐԿՎՈՂ ՅԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ՎՈՐՈՇԵԼԸ

ՅԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐՈՒԹՅԱՆ ՆՈՐՄԱՆԵՐԸ

ՈՐԵՆՔԻ 52-ՐԴ ՀՈԴ.— Աշխատավոր տնտեսությունների պաշտավարության, մարզագործության, անասնապահության, բանջարաբուծության, բոստանագործության, այգեգործության, խաղողագործության, ծխախոտագործության և մյուս հատուկ հյուպերի յեկամուտը վորոշվում է յեկամտաբերության նորմաներով:

ՈՐԵՆՔԻ 53-ՐԴ ՀՈԴ.— Դաշնակից հաճրապետությունների համար սահմանվում են յեկամտաբերության հետևյալ նորմաները ռուբլիներով:

Անգամ	ԽՍՀ	Ո. կը.	ԲԽ ՍՀ	ԽԲԲԲՀ ԽՍՀ	Վրաց. ԽՍՀ	Հայկ. ԽՍՀ	Թիֆ. Ըքս.	Ուկր. ԽՍՀ	Ճաճ. ԽՍՀ	Ղաղաք. ԽՍՀ	Կիսդ. ԽՍՀ
ՄԵԼ ՀԵԼՏԱՐ ԽՈՂԻ ՅԵԿԱՄՏԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆ											
Հատիկային և մյուս կուլտուրաների ցանքերի, բացի սառուհիածներից	80	80	83	83	83	83	135	140	115	55	75
Բանջարանոցների և բոստանների	675	590	690	690	690	690	525	525	500	500	550
Կարտոֆիլի ցանքերի և միաժամանակ միաժամանակայի ցանքերի	210	160	235	235	235	235	—	—	—	180	200
Քաղաքացիության այգիների և հաստապատճենների	400	300	—	600	600	600	460	460	460	440	400
Քաղաքացիության այգիների և հաստապատճենների	675	675	675	770	770	770	900	900	900	650	640
Խաղողի այգիների	1100	975	—	880	880	880	1000	1000	900	1000	1050
Խոհարաբների	28	40	30	28	28	28	—	—	—	12	19
Բամբակի ցանքերի վոչ-ջրովի	220	—	—	300	300	300	300	350	250	220	220
Բամբակի ցանքերի վոչ-ջրովի	—	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Շաքարի ճակնդեղի ցանքերի	100	100	—	—	120	—	—	—	—	100	100
Կանչփի ցանքերի	25	250	250	—	—	—	—	—	—	200	—
Ցերկարամազ կտակատի ցանքերի	200	150	170	—	—	—	—	—	—	—	—
Ա. ՅԱՍՈՒՅԵԼԻ մեկ գլխի յեկամտաբերություն											
Զիոն, ուղարի, ջորու	120	140	130	90	90	90	80	90	80	80	70
Կոլիի	105	105	105	75	75	75	75	80	75	70	70
Յեղան	55	75	65	65	65	65	55	65	55	40	44
Եշի	15	15	—	15	15	15	15	15	15	15	15
Վայրարի և այծի	5	5	5	6	6	6	6	6	5	6	6

ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ.— Ուգրեկական ԽՍՀ, Թուրքմենսական ԽՍՀ և Տանիկական ԽՍՀ-ում հատիկային կուլտուրաների յեկամտաբերության նորմաները սահմանված են մի հեկտար ջրովի համար:

Մատնաճշված դաշնակից հաճրապետությունների վոչ ջրովի հողերում հատիկային կուլտուրաների համար, ինչպես և ՌԽՖՍՀ, Ադրբեյջանական ԽՍՀ, Վրացական ԽՍՀ, Հայկական ԽՍՀ, Թուրքմենսական ԽՍՀ, Ուգրեկական ԽՍՀ, Տանիկական ԽՍՀ, Ղազախական ԽՍՀ և Կիր-

գիզական ԽՍՀ վոչ-ջրովի հողերում բամբակից ցանքերի համար յեկամտաբերության նորմաները սահմանված են այդ դաշնակից հաճրապետությունների ժողովրդական կոմիսարների խորհուրդները:

ՈՐԵՆՔԻ 54-ՐԴ ՀՈԴ.— Դաշնակից հաճրապետությունների ժողովրդական կոմիսարների խորհուրդները յեկամտաբերության նորմաները սահմանված են ինքնավար հաճրապետությունների, յերկրների, մարզերի, խույզերի, վորուել նրանք չկան— ըրջանների համար՝ հաշվի առնելով տեղական առանձնահատկությունները:

Ինքնավար հաճրապետությունների ժողովրդական կոմիսարների խորհուրդները, յերկրային և մարզային գործադիր կոմիտեները սահմանում են յեկամտաբերության նորմաներ այնպիսի կարող են սահմանել յեկամտաբերության, յերկրի կամ մարզի կազմի մեջ:

Առանձին կուլտուրաների յեկամտաբերության մեջ զգալի տարրերության դեպքում ըրջանի սահմաններում ըրջանային գործադիր կոմիտեները կարող են սահմանել յեկամտաբերության տարրեր նորմաներ առանձին գյուղյորհուրդների և գյուղերի համար:

ՈՐԵՆՔԻ 55-ՐԴ ՀՈԴ.— Դաշնակից և ինքնավար հաճրապետությունների ժողովրդական կոմիսարների խորհուրդները, յերկրային և մարզային գործադիր կոմիտեները, յելմելով յեկամտաբերության միջին նորմաներից, սահմանում են տարրեր նորմաներ տարրեր տեսակի ցանքերի (ջրովի, վոչ-ջրովի), խոտհարքի (հեղեղվող և ցամաք և այլն), ինչպես և զանազան տեսակի այգիների, բանջարանոցների և բոստանների համար:

Գյուղատնտեսության այլ հատուկ նյուղեր հարկելու գեպ-քում, բացի 47-րդ հոդվածի «դ» կետում թվարկածներից, այդ նյուղերի յեկամտաբերության նորմաները սահմանում են դաշնակից հաճրապետությունների ժողովրդական կոմիսարների խորհուրդները, յերկրային և մարզային գործադիր կոմիտեները:

**ԴԱՇԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ, ՄԱՐԳԱԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ՅԵԿ ԳՅՈՒՂԱ-
ՏԸՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՀԱՏՈՒԿ ՃՅՈՒՂԵՐԻ ՅԵԿԱՄՈՒՏԸ
ՎՈՐՈՇԵԼ**

ՈՐԵՆՔԻ 56-ՐԴ ՀՈԴ.— Մենատնտես տնտեսություններից դաշտավարության, մարգագործության, բանջարաբուծության, բռստանաբուծության, խաղողագործության, այգեգործության և ծխախտագործության հարկվող յեկամուտը վորոշվում է՝

ա) աշնանացանի և գարնանացանի կուլտուրաների ցանքի ամբողջ տարածությունից, բայց վոչ պակաս այն տարածությունից, վորը վորոշված է ցանքի պետական պլանով ընթացիկ տարվա քերքի տակ.

բ) խոտհարքների և բազմամյա տնկարանների (այգիները՝ խաղողի այգիները և այլն) փաստացի տարածությունից:

Հրահանգի § 25.— Այն կուլտուրաներից, վորոնց համար ցանքի պլան չի սահմանված, յեկամուտը վորոշվում է ըստ փաստացի ցանքի: Յեթե ցանքի փաստացի տարածությունը գերազանցում է պլանով սահմանված տարածությունից, այդ դեպքում ընդհանուր պլանից ավելի ցանքած տարածությունը հարկվում է այն կուլտուրաների յեկամուտաբերության նորմաներով, վորոնց նկատմամբ պլանը գերակատարված է:

Հրահանգի § 26.— Այդիների, խալողի արդիների և մյուս բաղմամյա տնկարանների հարկվող յեկամուտը հաշվարկվում է միայն այն տարածություններից, վորոնք զբաղված են պտղաբեր հասակի տուններով:

Հրահանգի § 27.— Հաշվի յեն առնվում տնտեսության մեջ յեղած բոլոր խոտհարքները— վողողվող, վոչ-վողողվող, ան-ջրողի և անտառային:

Մարդագործության յեկամուտը վորոշելիս, այն վայրերում, վորտեղ կա դաշտավարության հողը հանդիսաւ թողնելու սիստեմ, հաշվառման յենթակա յեն միայն այն խոտհարքները, վորոնք մշտակես ողտադործվում են տնտեսության կողմից:

Այն հողամասերը, վորոնք ծածկված են թփերով կամ անսուսով, հարկվում են վորաբես խոտհարք միայն այն մասով, վորը փաստորեն հնձվում է: Զեն հարկվում այն ճահճային խոտհարքները, վորոնց խոտը պիտանի չե անասունի կերի համար:

ԱՆԱՍՈՒՆԵՐԻ ՅԵԿԱՄՈՒՏԸ ՎՈՐՈՇԵԼ

ՈՐԵՆՔԻ 57-ՐԴ ՀՈԴ.— Անասունների յեկամուտը վորոշելիս հաշվի յեն առնվում:

ա) ձիերը, յեզները, գումշները, եշերը, զորիները 3 տարեկան հասակից և ուղտերը 4 տարեկան հասակից.

բ) կովերի առաջին ծնից հետո և յերինջները յերեք տարեկանից բարձր.

շ) յեզները յերեք տարեկանից բարձր.

դ) ձմեռն անցկացրած վոչխարմները և այծերը:

Անասունների հասակը վորոշվում է առ 1 մայիսի ընթացիկ տարվա:

**ՎՈՉ-ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎԱՍՏԱԿՆԵՐԻ ՅԵԿԱՄՈՒՏԸ
ՎՈՐՈՇԵԼ**

ՈՐԵՆՔԻ 58-ՐԴ ՀՈԴ.— Վոչ-գյուղատնտեսական վաստակները հաշվի յեն առնվում նախորդ տարվա հունիսի 1-ից մինչև ընթացիկ տարվա մայիսի 31-ը ժամանակի համար:

ՈՐԵՆՔԻ 59-ՐԴ ՀՈԴ.— Վոչ-գյուղատնտեսական վաստակների յեկամտի չափը վորոշվում է այդ վաստակներն ունեցող յուրաքանչյուր մենատնտես տնտեսության համար, հարկային տեսչի կողմից փաստագրական տվյալների, հարկատվի ցուցմունիքների, հարկային տեսչի կողմից հավաքվող ուրիշ նյուրերի հիման վրա և հաստատվում է շրջանային ֆինանսական բաժնի վարիչի կողմից:

Ըստ վորում ընդհանուր յեկամտից հանվում են արհեստի եխմնական արտադրական ծախքները՝ հումույթի, կիսաֆարբիկատի, վառելիքի և այլն: Այս ձևով վորոշված յեկամուտը մտցվում է տնտեսության հարկվող յեկամտի կազմի մեջ 50-ից մինչև 100 տոկոսի չափով: Առանձին արհեստների և վաստակների տեսակների տոկոսների չափերն ըստ շրջանների սահմանում են դաշնակից և ինքնակար հանրապետությունների ժողովրդական կոմիսարների խորհուրդները, յերկրային և մարզային գործկոմները:

Անտառամշակման (փայտամշակում, փայտի դուրս տանելը, փայտը գետով փախաղելը և այլն) և տորֆամշակման աշ-

խատանքից ստացվող յեկամուտմերը մտցվում են տնտեսության հարկվող յեկամուի մեջ ամենուրեք 20 տոկոսի չափով:

Կոռպերացված տնայնագործների և արիեստավորների կողմից իրենց արտադրանքն արտելին համանելու դիմաց ստացված յեկամուտները զյուղատնտեսական հարկի չեն յենթարկվում, այլ յենթարկվում են յեկամուային հարկի, աշխատավարձի համար սահմանված կարգով, իսկ կոռպերացված տնայնագործների և արիեստավորների այն յեկամուտները, վորոնք ստացվում են արտադրանքն իրենց արտելից դուրս վաճառելուց, մտցվում են տնտեսության զյուղատնտեսական հարկի հարկվող յեկամուի մեջ չկոռպերացված տնայնագործների հետ հավասար հիմունքներով:

Հրահանգի § 28.— Վոչ-զյուղատնտեսական վաստակների ընդհանուր յեկամուի մեջ մտցվում են սեփական արտադրության առարկաների և ապրանքների վաճառքի արժեքը իրաստացի զներով, ուրիշի մթերքները կամ նյութերը վերամշակելու համար ստացված վճարը, փոխադրությունից ստացված ամբողջ վարձարությունը, չենքերը վարձով տալուց ստացված յեկամուտները: Բնամթերային վճարման ձեռով ստացված վոչ-զյուղատընտեսական յեկամուտների (հացահատիկով, կարտոֆիլով, ֆուրաժով, մանութակուրայով և այլն) դնահատումը կատարվում է չուկայական զներով:

Հրահանգի § 29.— Վոչ-զյուղատնտեսական վաստակներից ստացված յեկամուտը վորոշելիս, յենթակա յեն հանման հետեւյալ արտադրական ծախքերը՝ հումքի և գնված վառելիքի արժեքը, հատուկ չենքի վարձը, արտադրական կահավորումը, ինչպես և արհեստի մեջ զբաղեցրած ձիու համար զնված կերի արժեքը:

Հրահանգի § 30.— Յենթաշրջանային հարկային տեսուչները պարտավոր են պետական և կոռպերատիվ կազմակերպություններում և հիմնարկություններում տեղեկություններ հավաքել այն դումարների մասին (ինչպես դրամով, նույնպես և բնամթերքով) կատարված աշխատանքի համար:

Հրահանգի § 31.— Վոչ-զյուղատնտեսական յեկամուտների չափերը վորոշում են հարկային տեսուչը հետեւյալի հիման վրա՝ ա) հիմնարկների, կազմակերպությունների և անհատ քաղաքացիների տեղեկանքներով կատարված աշխատանքների համար վճարված դումարների մասին. բ) առանձին քաղաքացիներին

հարցաքններու միջոցով և գ) իրենց՝ հարկատուների տված ցուցմունքներով:

Մենատնտես տնտեսությունների վոչ-զյուղատնտեսական յեկամուտները սահմանելիս հարկային տեսուչներին կատեգորիկ կերպով արգելվում են պահանջել զյուղիսորհուրդների, կոլտնտեսությունների վարչությունների և ակտիվի խորհրդակցությունների արձանագրությունները, վորպեսդի այդ փաստաթղթերով հիմնավորեն այդ յեկամուտների չափերը:

Հրահանգի § 32.— Վոչ-զյուղատնտեսական վաստակներից ստացված յեկամուտների մասին հարկատուների տված ցուցմունքները մտցվում են հատուկ ակտի մեջ ըստ առանձին տնտեսությունների, վորը ստորագրում են յենթաշրջանային հարկային տեսուչը և հարկատուն։ Յուրաքանչյուր տնտեսության յեկամուտի չափը ստուգում ե շրջիկնաբաժնի հարկային ավագ տեսուչը և հաստատում ե ըրջանային ֆինանսական բաժնի վարիչը։

Հրահանգի § 33.— Մենատնտես զյուղացիական տնտեսությունների այն վաստակները, վորոնք ստացվել են անտառային և տորֆի մշակություններում աշխատելուց առանց ձիու, համարվում են աշխատավարձ և զյուղատնտեսական հարկով չեն հարկվում։

Հրահանգի § 34.— Փայտի, վայրի պտուղների, հատապրատուղների և սունկերի վաճառքից ստացված յեկամուտները, ինչպես և ձկնորսության յեկամուտները, համարվում են վոչ-զյուղատնտեսական յեկամուտներ։

Մթերող կազմակերպություններին վայրի աճող պտուղներ և հատապտուղներ, ինչպես և սունկ վաճառելուց ստացված յեկամուտները հարկաման յենթակա չեն։

ՈՐԵՆՔԻ 60-ՐԴ ՀՈԴ.— Վերացված ե։

ՇՈՒԿԱՑՈՒՄ ՎԱՃԱՐՎԱԾ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՄԹԵՐՔՆԵՐԻ ՅԵԿԱՄՈՒՄԸ ՀԱՇՎԱՌԱՅԻՄ ՄԵՋԸ

ՈՐԵՆՔԻ 61-ՐԴ ՀՈԴ.— Մենատնտես տնտեսության շուկայում վաճառած մթերքների յեկամուտը հաշվի յետնավում հայուրդ տարվա հունիսի 1-ից մինչև ընթացիկ տարվա մայիսի 31-ը ժամանակամիջոցի համար։

Այդ յեկամուտը մտցվում է հարկված յեկամտի մեջ 50-ից մինչև 75 տոկոսի չափով տնտեսությունում հաշվի առնված շուկայի յեկամտի գումարից: Յուրաքանչյուր շրջանի համար տոկոսների չափերը սահմանում են դաշնակից և ինքնավար հանրապետությունների ժողկոմիսորեները, յերկրային և մարզային գործկոմները, իսկ գյուղարհուրդների համար՝ շրջգործկամները:

ՈՐԵՆՔԻ 62-ՐԴԻ ՀՈԴԻ.— Հացահատիկը և գյուղացիական այլ մթերքները կոռուպտացիային վաճառելուց ստացված յեկամուտները հարկման չեն յենքարկիում:

Հրահանգի § 35.— Կոռուպտացիային վաճառված գյուղատրնեսական մթերքների յեկամուտները հարկման յենթակա չեն միայն այն դեպքերում, յեթե կոռուպտացիայի կողմից մթերքների գնումը կատարվում է մթերքումները կենսագործելու կարգով: Պետական մթերքող կազմակերպություններին վաճառված գյուղատրնեսական մթերքների յեկամուտները նույնպես աղասովում են դյուղհարկով հարկիբերուց:

Հրահանգի § 36.— Շուկայում վաճառված գյուղատրնեսական մթերքների յեկամուտները վորոշելիս հաշվառվում են դյուղատրնեսության բոլոր ազբյուրներից վաճառված մթերքների յեկամուտները, նույն թվում թուզուններից, խողերից և այլն ըստացված յեկամուտները, բացի այն յեկամուտներից, վորոնք նշված են հրահանգի § 35-ում:

Հրահանգի § 37.— Հաշվառվում են վոչ միայն մթերատու, այլև և բանող անասունների և մատղաչների վաճառքից ստացված յեկամուտները:

Հրահանգի § 38.— Յեթե անտեսությունը վաճառել և անասունը խմբակային մսի հանձնում կազմակերպելու նորատակով, ըստ վորում անասունի վաճառքն այդ նորատակով՝ վավերացված է ԽՍՀՄ-ի ժկին-ին կից Մթերքան Կոմիտայի շրջանային լիազորի կողմից, այդպիսի վաճառքից ստացված յեկամուտները հաշվի չեն առնվում:

ՈՐԵՆՔԻ 63-ՐԴԻ ՀՈԴԻ.— Մենատնես տնտեսությունների շուկայում վաճառած գյուղատրնեսական մթերքների յեկամուտների չափերը այդպիսի յեկամուտներ ունեցող յուրաքանչյուր մենատնես տնտեսության համար վորոշում է հարկային տեսուչը հարկատունների տված ցուցմունքների և իր հավաքածու

այլ նյութերի հիման վրա և հաստատում է շրջանային ֆինանսական բաժնի վարիչը:

Հրահանգի § 39.— Շուկայի յեկամուտների չափերը հարկային մեսությունը վորոշում է հետեւյալի հիման վրա՝ ա) գնած մթերքների համար վճարած գումարների մասին հիմնարկությունների, կարմակերպությունների և առանձին քաղաքացիների ավածուղեկաններով, բ) առանձին քաղաքացիների հարցաքննումով և գ) իրենց՝ հարկատունների տված ցուցմունքներով:

Մենատնես անտեսությունների շուկայական յեկամուտները սահմանելիս հարկային տեսություններին կատեղորիկ կերպով արդելում է պահանջել գյուղվարդուրդների, կուտնաեսությունների վարչությունների և ակտիվի խորհրդակցությունների արձանագրությունները, վորակեսղի այլ փաստաթղթերով՝ հիմնավորեն այդ յեկամուտների չափերը:

Հրահանգի § 40.— Ստացած շուկայական յեկամուտների մասին հարկատունների աված ցուցմունքներն ըստ առանձին անտեսությունների մտցվում են հատուկ ակտի մեջ, սոորագրում և յենթաշրջանային հարկային տեսություն և հարկատուն:

Ցուրաքանչյուր անտեսության յեկամուտի չափն ստուգում և շրջֆինբանի հարկային ավաղ տեսություն և հաստատում է շրջանային ֆինանսական բաժնի վարիչը:

Գ. ՄԵՆԱՏՆԵՍ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ ԳԱՆԶՎԵԼԻՔ ՀԱՐԿԻ ՀԱՇՎԱՐԿՈՒՄԸ

ՈՐԵՆՔԻ 64-ՐԴԻ ՀՈԴԻ.— Մենատնես աշխատավոր տնտեսությունների հարկը հաշվարկվում է հետևյալ դրույթախտակով.

Տնտեսության հարկվող յեկամուտի չափը	Մի անտեսության հարկի չափը
Մինչև 100 ոութիւ	15 ոութիւ
101—125 »	17 »
126—150 »	20 »
151—175 »	24 »
176—200 »	28 »
201—225 »	32 »
226—250 »	36 »
251—275 »	40 »
276—300 »	44 »
301—325 »	48 »

Տնտեսության հարկվող յեկամտի չափը	Մի տնտեսության հարկի չափը
326—350 ռուբլի	52 ռուբլի
351—375 »	56 »
376—400 »	60 »
401—425 »	66 »
426—450 »	73 »
451—475 »	81 »
476—500 »	89 »
501—525 »	97 »
526—550 »	105 »
551—575 »	113 »
576—600 »	121 »
601—625 »	129 »
626—650 »	137 »
651—675 »	145 »
676—700 »	154 »
701—725 »	164 »
726—750 »	174 »
751—775 »	185 »
776—800 »	196 »
801—1000 »	200 ռ. + 40 կ. 800 ռուբլուց բարձր յեկամտի յուրաքանչյուր ռուբլուց
1000—2000 »	280 ռ. + 44 կ. 1000 ռուբլուց բարձր յեկամտի յուրաքանչյուր ռուբլուց
2000—3000 »	720 ռ. + 48 կ. 2000 ռուբլուց բարձր յեկամտի յուրաքանչյուր ռուբլուց
3000-ից բարձր »	1200 ռ. + 55 կ. 3000 ռուբլուց բարձր յեկամտի յուրաքանչյուր ռուբլուց

ՈՐԵՆՔԻ 65-ՐԴ ՀՈԴ.— Բոլոր դեպքերում մենատնտեսների հարկի դրույքը պետք է վոչ պակաս քան 25 տոկոսով ավելի լինի տվյալ վայրում կոլտնտեսականների համար սահմանված դրույքությունից:

ՈՐԵՆՔԻ 66-ՐԴ ՀՈԴ.— Այն տնտեսություններին, վորոն իրենց կազմում ունեն 2-ից վոչ ավելի աշխատունակներ, ընտանիքի անաշխատունակ անդամների համար հաշվարկված հարկից գեղչ է տրվում հետևյալ չափով. 3 անաշխատունակ անդամ ունենալու դեպքում հարկի չափն իշեցվում է 10 տոկոսով, 4 և ավելի անաշխատունակ անդամ ունենալու դեպքում 20 տոկոսով:

Հրահանգի § 41.— ՈՐԵՆՔԻ 66-ՐԴ ՀՈԴՎԱՃՈՎ տնտեսության դեղէ ստանալու իրավունք վորոշելիս անաշխատունակ համարվում էն՝

ա) այն մենատնտեսները, վորոնք ունեն 60 և ավելի տարիք,

մենատնտեսություններ, վորոնք ունեն 55 և ավելի տարիք, յերեխաները մինչև 16 տարեկան.

բ) հաշմանդամները, վորոնք չեն կարող մասնակցել դաշտային և այլ աշխատանքներին.

գ) պատերազմի և աշխատանքի այն հաշմանդամները, վորոնք սոցիալական ապահովագրության մարմինների կողմից դատաված են հաշմանդամության 1-ին և 2-րդ խմբակներին:

Այն տնտեսությունները, վորոնք ունեն 3 և ավելի աշխատունակներ, որոնք 66-րդ հոդվածով նախատեսված զեղչը չեն ստանում, անկախ անաշխատունակների թվից: Աշխատունակների թիվը հաշվելիս այն անձինք, վորոնք գտնվում են Կարմիր բանակում կամ Կարմիր նախատրումում, և ուսումնական հիմնարկների ուսումնողները, վորուելու ուսուցման ժամկետը 1 տարուց ավելի յէ, հաշվի չեն առնվում:

ՈՐԵՆՔԻ 67-ՐԴ ՀՈԴ.— Այն տնտեսությունները, վորոնք չարամտուն չեն կատարում ցանքի պլանը և պետությանը պարտադիր կարգով զյուղատնեսական մքերքներ հանձնելու պարտավորությունները, զյուղատնեսական հարկով հարկվում են ընդհանուր կիմունֆներով, սակայն նրանց հարկի գումարը կրկնապատկվում է: Այդ տնտեսությունները զյուղատնեսական հարկի վոչ մի արտօնությունից (նույն թվում և 66-րդ հոդվածով նախատեսված գեղչերից) չեն ոգտվում: Այդ տնտեսությունների ցուցակները հաստատում են շրջանային գործադիր կոմիտեները:

Դ. ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐ ՄԵՆԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ

ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՍԱԿԱՎԱԶՈՐ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ

ՈՐԵՆՔԻ 68-ՐԴ ՀՈԴ.— Զառամյալ հասակի (վարսուն տարեկան և ավելի) հետեւականով անաշխատունակ և ընտանիքում աշխատունակ անդամները չունեցող մենատնտեսների տնտեսությունները լրիվ ազատվում են հարկից:

Այն աշխատավոր մենատնտես տնտեսությունները, վորոնք չունեն ընտանիքում աշխատունակ անդամներ և յերեխ տնտեսության մեջ չկա խոշոր անառուն, սակավագրության պատճառով հարկից կարող են լրիվ կամ մասնակի ազատվել շրջանային գործադիր կոմիտեյի կողմից այն ցուցակներով, վոր ներկայացնում է շրջանային ֆինանսական բաժինը:

Հրահանգի § 42.— Գտուամյալ մէնատնտեսների տնտեսությունները գյուղհարկի վճարումից ազատելը կատարում են շրջ-ֆինքաժինները շրջանային դործադիր կոմիտեների վորոշումների հիման վրա:

Գյուղատնտեսական հարկից ազատելու մասին գտուամյալների տնտեսություններից հատուկ դիմումներ պահանջելը արգելվում են:

Հրահանգի § 43.— Գյուղհարկի վճարումից ազատվում են մէնատնտեսների այն տնտեսությունները, վորոնք անսաշխատունակ են զառամության պատճառով և առկա չունեն տվյալ տնտեսության մեջ զբաղված՝ ընտանիքի աշխատունակ ուրիշ անդամներ:

Գյուղատնտեսական հարկի վճարումից ազատվում են զառամյալ տղամարդկանց և կանանց նաև այն մէնատնտես տնտեսությունները, վորոնց վորդին դտնվում և խկական զինվորական ծառայության մեջ կարմիր բանակի կամ կարմիր նախատորմի շարքերում, իսկ ընտանիքում մնացել են նրա կինը, մինչև 7 տարեկան յերեխաններով:

ԱՐՏՈՒՐԻԹՅՈՒՆՆԵՐ ԲԱՆՎՈՐՆԵՐԻՆ ՑԵՎ ԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻՆ

ՈՐԵՆՔԻ 69-ՐԴ ՀՈԴ.— Այն բանվորները և ծառայողները, վորոնիք ունեն ոժանդակ գյուղական տնտեսություն, բայց կուտնտեսություն չեն գտնվում, նրանց վրա 33 հոդվածը տարածվում է, յեթե նրանց ոժանդակ գյուղական տնտեսությունը չի գերազանցում այն չափերը, վորոնիք բույլատրվում են գյուղատնտեսական արտելի կանոնադրությամբ տվյալ շրջանի կուտնտեսականների համար:

Բանվորների և ծառայողների այն տնտեսությունները, վորոնիք լիովին համապատասխանում են այս հոդվածի պայմաններին, բայց վորոնցում կիմնական աշխատողը գտնվում է մշտական վարձու աշխատանքում մի տարուց պակաս, յեթքարկի վորոնիք սահմանված էն կոլտնտեսականների տնտեսությունների համար:

Այն բանվոր ծառայողները, վորոնիք չեն յեթքարկվում գյուղատնտեսական հարկի այս հոդվածի հիման վրա, հարկվում են

գեների հարկով և հողային ունտայով ընդհանուր հիմունքներով:

Հրահանգի § 44.— Գյուղհարկի որենքի 69-րդ հոդվածով առհմանված արտոնությունը տրված և անկախ նրանից, թե վորոնել և գտնվում բանվորի և ծառայողի ոժանդակ գյուղական տնտեսությունը, ընտանիքի հիմնական աշխատողի մշտական բնակարգայրում, թե այնուղիւ վորոնեղ մշտավես ապրում են նրա ընտանիքի անդամները:

Այն բանվորները և ծառայողները, վորոնք ունեն խոտհարքներ և ոգտագործում են իրենց անսառների կերակրման համար, նման արտոնությունից չեն զրկվում:

Հրահանգի § 45.— Որենքի 69-րդ հոդվածով բանվորների և ծառայողների տնտեսությունները գյուղատնտեսական հարկի վճարումից ազատելու համար յենթաշրջանային հարկային տեսուչը նրանցից կարող է տեղեկանքներ պահանջել աշխատանքներից տեղից :

Հրահանգի § 46.— Գյուղական այն ուսուցիչների տնտեսությունները, վորոնք ԽՍՀՄ ԺԿԽ 1934 թ. ապրիլի 20-ի վորոշմամբ ստացել են հոդամասեր, ազատվում են գյուղհարկի վճարումից, յեթե նրանք համապատասխանում են որենքի 69-րդ հոդվածի մարդարանքածությունը:

Հրահանգի § 47.— Բանվորների և ծառայողների համար որենքի 69-րդ հոդվածով սահմանված արտոնությունը տարածվում է կենսաթոշակառուների տնտեսությունների վրա, ինչպես և այն ամենաց տնտեսությունների վրա, վորոնք գտնվում են ծառայության մեջ կարմիր բանակում կամ կարմիր նավատօրմում (կարմիր-բանակայինների, համանատարների) այն պայմանով, յեթե նրանց գյուղական տնտեսությունը չի գերազանցում գյուղատնտեսական արտելի կանոնադրությամբ տվյալ շրջանի կոլտնտեսականների համար թույլատրվող չափերը և յեթե նրանց տնտեսությունը բոլոր աշխատունակ անդամները բացի ուսանողներից և անային տնտեսություն վարող անձից աշխատում են վարձով:

Ծանուցագիրը հանձնելուց հետո կարմիր բանակ կանչված անձանց տնտեսությունների հարկի՝ վճարման ժամկետները չհասած գումարները հանվում են:

Հրահանգի § 48.— Գյուղհարկով հարկվելուց լիովին ազատում են անտառը պահպանող աշխատակիցները, վորոնք ազրում են իրենց կողմից պահպանվող անտառային տեղամասերում։ Անտառը պահպանող աշխատակիցին այդ արտօնությունը տրվում է, յեթե նա ունի վոչ ալելի, քան մի կով, մի ձի, մանր անասուն և անտառում հատկացված հողամաս, և այն պարմանով, վոր նրանք գյուղում (անտառից դուրս) բնավ գյուղատնտեսություն չունեն։

ՈՐԵՆՔԻ 70-ՐԴ ՀՈԴ.— Հարկից ազատվում են այն անհանդ տնտեսությունները, վորոնք մեկ տարուց վոչ պակաս ժամանակով կոնտրակտացիա յեն կնքել կամ իրենց ամրացրել են ածխային արդյունաբերության ստորերկրյա աշխատանք կատարելու համար։

Նրանք իրենց պարտավորությունները չկատարելու դեպքում նրանց տնտեսություններից հարկը գանձվում է ընդհանուր հիմունքներով։

Հրահանգի § 49.— Որենքի 70-րդ հոդվածով նախառեսամած արտօնությունները ստանալու համար անհրաժեշտ չենթաշրջանային հարկային տեսչին տեղեկանք ներկայացնել աշխատանքի տեղից այն ժամանակն վոր հիմնական աշխատանքակ աշխատողը կոնտրակտացիա յեն կնքել կամ իրեն ամրացրել ե ստորերկրյա աշխատանքին ածխային արդյունաբերությունում։

Տնտեսությունը ազատվում է գյուղհարկի միայն այն ժամանեց, վորի վճարման ժամկետները չեն լրացել ածխարդյունաբերության մեջ ստորերկրյա աշխատանքի անցնելու պահին։

ՈՐԵՆՔԻ 71-ՐԴ ՀՈԴ.— Հարկից ազատվում են յերկարուդային, ջրային, խնուղային և գրունտային տրամապորտի գծային աշխատողների այն յեկամուտները, վորոնք ստացվում են տրամապորտին հատկացված հողերում գտնվող գյուղատնտեսական բույր տեսակի աղբյուրներից։

ՈՐԵՆՔԻ 72—81 ՀՈԴ.— Հոդ.— Վերացված են։

ԱՐՏՈՒՌԻԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՅՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ, ՎՈՐՈՆՅԱԿԱԶՄԻ ՄԵՋ ՄՏՆՈՒՄ ԵՆ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՀԵՐՈՍՆԵՐ, ՇՔԱՆՇԱՆՆԵՐՈՎ ՊԱՐԳԵՎԱՏՐՎԱԾ ԱՆՁԻՆՔ, ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՀԵՐՈՍՆԵՐ, ԻՆՉՊԵՍ ՆԱՅԵԿ ՀԱՇՄԱՆԴԱՄՆԵՐ։

ՈՐԵՆՔԻ 82-ՐԴ ՀՈԴ.— Արտօնություններ տրվում են այն տնտեսություններին, վորոնց կազմի մեջ մտնում են։

ա) Խորհրդային Միուրյան հերոսներ, իՍՀ Միուրյան շխանշաններով կամ հեղափոխական պատվով գեներով պարզեվարված անձինք և աշխատանքի հերոսներ։

բ) Պատերազմի և աշխատանքի այն հաշմանդաւության առաջին, յերկրորդ և յերրորդ խմբակներին։

Ծվարկած տնտեսություններին հաշվարկված հարկից զեղչ ե տրվում 20 ռուբլի, յերե տնտեսության մեջ կամ ուրիշ աշխատունակ տղամարդիկ։ Յերե տնտեսության մեջ կամ այս հոդվածում բարձր կատեգորիաներին պատկանող մի բանի անձինք, արտօնությունը տրվում է յուրաքանչյուր անձին։

ՈՐԵՆՔԻ 83-ՐԴ ՀՈԴ.— Այն տնտեսությունների համար, վորոնց կազմի մեջ մտնում են սահմանված ուսման և հավաքի համար կանչված պահեստի գիններական ծառայողներ և զինսպարտներ, հարկի այն մասը, վորի մուծելու ժամկետը զուգադիպում ե ուսման կամ հավաքի ժամկետին, հետագայում ե նրանց վերադառնարուց հետո մեկ ամիս ժամանակով։

ՈՐԵՆՔԻ 84-ՐԴ ՀՈԴ.— Վերացված ե։

ԱՐՏՈՒՌԻԹՅՈՒՆՆԵՐ ՎԵՐԱԲԵՍԿՈՂՆԵՐԻՆ

ՈՐԵՆՔԻ 85-ՐԴ ՀՈԴ.— Այն մենատնտես տնտեսությունները, վորոնք պլանային կարգով վերաբեսկողել են մինչև 1930 թ. ապրիլի 1-ը Հեռավոր Արևելյան յերկրում, կարելիայի ինՍՀ և Մուրմանսկի ոկրուգում, հարկից ազատվում են 10 տարվա ընթացքում։

Այն մենատնտես տնտեսությունները, վորոնք պլանային կարգով վերաբեսկողել են 1930 թ. ապրիլի 1-ից հետո, արտօնություն են ստանում հատուկ վորոշումների հիման վրա։

ԱՐՏՈՒՌԻԹՅՈՒՆՆԵՐ ԻՍՀ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՀՅՈՒՍԽԱՅԱՅԻՆ

ԾԱՅՐԱՄԱՍՆԵՐԻ ՄԻ ՔԱՆԻ ՎԱՅՐԵՐԻ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆԸ

ՈՐԵՆՔԻ 86-ՐԴ ՀՈԴ.— Հարկից ազատվում են բնակչության հետեւյալ խմբակները։

ա) Այն ազգությունների բաղադրիչները, վորոնք պատկանում են իՍՀՄ ԿԳԿ և ԺԿԽ 1928 թվի մարտի 28-ի «իՍՀ Միուրյան Հյուսիսային ծայրամասերում ապրող ցեղերի հարկային արտօնությունների մասին» վորոշման մեջ բարձր ժողովուրդներին (իՍՀՄ Որ. Ժող. 1928 թ. № 21, հոդ. 186)։

բ) Կամշատկայի և Սախալինի մարզերի, Չուկոտյան և Կորյակի ազգային ոկրուգների, Ամուրի մարզի Սելեմչին-Բուրեհնյան շրջանի, Ներքին Ամուրյան մարզի Այասո-Մայսկի, Ոյսոտսկի և Տուգուրո-Չումիկանսկի շրջանների, Զեյսկի մարզի Զելտուլյայան և Զեյսկո-Ռէչուրսկի շրջանների ինչպես և Հեռավոր Արեվելյան յերկրի Ոյյուկի, Սեվերո-Եվենսկի և Միջին-Կանսկի շրջանների ամբողջ բնակչությունը:

գ) Արևմտյան-Սիբիրյան և Կրասնոյարսկի յերկրների, Արեվմտյան-Սիբիրյան մարզի, Բուրյատո-Մոնղոլական ԻԽՍՀ, Յակուտական ԻԽՍՀ և Կոմիի ԻԽՍՀ բնակչության առանձին կատեգորիաները՝ համապատասխան յերկրային և մարզային գործադիր կոմիտեների և ինքնավար հանրապետությունների ժողովրդական կոմիսարների խորհուրդների վորոշումներով:

դ) Հյուսիսային Ստորևցալ ովկիանոսի կղզիների մշտական բնակչությունը:

ե) Լենինգրադի մարզի Մուրմանսկի ոկրուգի ամբողջ աշխատավոր բնակչությունը:

զ) Դաղստանի ԻԽՍՀ Աչիկուկակի, Կարանովայսկի և Կիգլարի շրջանների նոգայցիների, կարանովայցիների և բուրգմենների աշխատավոր այն տնտեսությունները, վորոնց հարկվող յեկամուտը մեկ տնտեսության համար չի գերազանցում 400 ուռուուց:

ի) Տանիկական ԽՍՀ Գորնո-Բարախշանսկի ինքնավար մարզի այն վայրերի բնակչությունը, վորտեղ Տանիկական ԽՍՀ Ժողովրդական կոմիսարների խորհուրդը գյուղարկով հարկելը կրգընի վոչ-նպատակահարմար:

Տանիկական ԽՍՀ Ժողովրդական կոմիսարների խորհրդին բույլատրում և Գորնո-Բարախշանսկի ինքնավար մարզի համար սահմանել լրացուցիչ արտօնություններ, վորոնց չեն նախատեսված ներկա «կանոնադրությամբ»:

ԱՅԼ ԱՐՏՈՒՐԻԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՈՐԵՆՔԻ 87-ՐԴԻ ՀՈԴ.— Վերացված ե:

ՈՐԵՆՔԻ 88-ՐԴԻ ՀՈԴ.— Վոսկու և պյատինի արդյունաբերության մեջ աշխատող վոսկի փնտողների տնտեսություններն ազատվում են հարկից:

Հրահանգի 50.— Վոսկի վորոնողներն ազատվում են գյուղաբերկի վճարումների այն մասից միայն, վորի վճարման ժամ-

կետները վորոնելու աշխատանքին անցնելու պահին դեռ չեն լրացել:

ՈՐԵՆՔԻ 89-ՐԴԻ ՀՈԴ.— Վերացված ե:

ՈՐԵՆՔԻ 90-ՐԴԻ ՀՈԴ.— Տարերային աղետից տուժած տընտեսությունները հարկից ամբողջովին կամ մասնակի ազատվում են շրջանային գործադիր կոմիտեների կողմից, յելնելով տնտեսության կրած վնասների չափերից և տնտեսության կարողությունից:

Հրահանգի 51.— Տարերային աղետից և այլ պատճառներից համար հարկից զեղչ տալու մասին ըլջանային գործադիր կոմիտեների վորոշումը հիմք չի ծառայում պետական մյուս պարագագորություններից արտանություններ տալու համար:

Տարերային աղետից արտանություններ տալու և գեղչերի չափը վորոշելու համար հիմք կարող են ծառայել ըլջանային ապահովագրական հանձնաժողովների արձանագրությունները:

ՈՐԵՆՔԻ 91-ՐԴԻ ՀՈԴ.— Հարկից ամբողջովին ազատվում են զյուղական ակտիվիտեների այն ընտանիքները, վորոնի տուժել կուլակային վրեժիններությունից, զյուղի սոցիալիտական վերակառուցման պայքարում և համարյան սեփականություններու պահպանելու համար:

ՈՐԵՆՔԻ 92-ՐԴԻ ՀՈԴ.— Հարկից ամբողջովին ազատվում են անտառային այն աշխատակիցների ընտանիքները, վորոնի սպասվել են պետական գույքի պահպանման համար իրենց ծառայության պարտականությունները կատարելու ժամանակ կամ իրենց պաշտոնեյալան պարտականությունները կատարելու կապակցությամբ:

ՈՐԵՆՔԻ 93-ՐԴԻ ՀՈԴ.— Վերացված ե:

Ե. ՄԵՆԱՏՆԵԸ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՐԿԻ ՎՃԱՐՄԱՆ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ

ՈՐԵՆՔԻ 94-ՐԴԻ ՀՈԴ.— Մենատնեսա աշխատավոր տնտեսությունները հարկը վճարում են նույն այն ժամկետներում, ինչպիսին սահմանված են կոլտնտեսականների համար (հոդ. հոդ. 45 և 46):

ՈՐԵՆՔԻ 95-ՐԴԻ ՀՈԴ.— Սահմանել, վոր վոչ-աշխատավորական յեկամուտներ (յեկամուտներ գնում-վաճառումից,

բանվրական ուժ՝ վարձելուց) ունեցող մենատնտեռ գյուղացիական տնտեսությունները, նույն թվում նաև կուլակային տնտեսությունները, զյուղաբարկի յեն յենքարկլում աշխատավոր մենատնտեսների համար սահմանված դրույքներով, սակայն վոչ թե յեկամտարերության նորմաներով, այլ իրական յեկամուտներով։ Այդ տնտեսությունների ցուցակները և յուրաքանչյուր տնտեսության յեկամուտների չափը հաստատում է շրջանային գործադիր կողմին նախազահությունը։

Հրահանգի § 52.— Շրջանային Փինանսական բաժնները սպարտավոր են ձեռք առնել բոլոր միջոցները, վորպեսզի ապահովեն վոչ-աշխատավորական յեկամուտներ ունեցող տնտեսությունների, նույն թվում նաև կուլակային տնտեսությունների լրիվ հայտնաբերումը, նրանցից հաշվարկված դյուղհարկի լիովին դանձումը։

Այն տնտեսությունները, վորոնք յենթարկված են դյուղհարկի որենքի 95-րդ հոդվածի կարգով, հարկային վոչ մի արտոնությունից, այդ թվում և ընտանիքի անհաջողատումակ անդամների համար տրվող դեղչից չեն ոգտվում։

ՈՐԵՆՔԻ 96—103-ՐԴ ՀՈԴ. ՀՈԴ.— Վերացված են։

Հատված 4-րդ

ՀԱՐԿ ԳԱՆՉՈՂ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐ. ԴԻՄՈՒՄՆԵՐ ՅԵՎ ԲՈՂՈԳՆԵՐ ՏԱԼՈՒ ՅԵՎ ԲՆՆԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

ՈՐԵՆՔԻ 104-ՐԴ ՀՈԴ.— Հարկը նիշու և ժամանակին անցկացնելու պատասխանավորթյունը դրվում է շրջանային Փինանսական բաժինների վրա։

ՈՐԵՆՔԻ 105-ՐԴ ՀՈԴ.— Վերացված է։

ՈՐԵՆՔԻ 106-ՐԴ ՀՈԴ.— Բոլոր իմբնարկությունները, ձեռնարկությունները և կագմակերպությունները պարտավոր են հաղորդել Ֆինանսական մարմիններին ըստ նրանց պահանջման հարկառությունների վճարված գումարների մասին տեղեկությունները։

ՈՐԵՆՔԻ 107—109 ՀՈԴ. ՀՈԴ.— Վերացված են։

ՈՐԵՆՔԻ 110-ՐԴ ՀՈԴ.— Դիմումներ և բողոքներ տալը չի կանցնում հարկի գանձումը։ Այն դեպքերում, յերբ վորոշում է հանված եղողութակատվի, սխալ գանձված գումարները և ռտարացված գույքը պետք է վերադարձնեն 10 որվա ժամկետում։

Այն դեպքում, յերբ հնարավոր չի վերադարձնել գույքը վերջինի վաճառման հետեւանելով, պետք է հատուցվի գույքի լիովին արծել։

Հրահանգի § 53.— Գյուղհարկը սխալ հաշվարկելու մասին բողոքները տրվում են շրջանային Փինանսական բաժնին վճարման ծանուցադիրը հանձնելու որից վոչ ուշ քան մեկ ամսվա ժամկետում։ Մի ամսվա ժամկետն ացնելուց հետո, հաշված ծանուցադիրը հանձնելու որից, շրջանային Փինանսական բաժնի կողմից բողոքները չեն քննվում։

Հրահանգի § 54.— Շրջանային Փինանսական բաժնի վարիչը սպարտավոր է վոչ ուշ քան բողոքը ստացած որից 20 որվա ընթացքում (կարմիր-բանակայինների բողոքների համար վոչ ուշ քան 7 որում բողոքն ստանալու որից) քննել այն, հանել իր վորոշումը և այդ մասին գրավոր ձեռով հայտնել բողոքատվին։

Գյուղհարկը սխալ հաշվարկելու համար հարթակավի տված բողոքները անպայման անձամբ քննում են շրջանային Փինանսական բաժնի վարիչը, վորովհետեւ բողոքները քննելը և քաղաքացիների որինական պահանջները բավարարելը համարվում է նրա անմիջական պարտականությունը և լավագույն մեջողներից մեկն է հանդիսանում հարկային տեսուչների աշխատանքը ստուգելու և խորհրդային որենքները նրանց կողմից պահպանվելու բնագասում։

Բողոքները քննելու ժամանակի կանչվում է բողոք տվող հարկատում։ Յեթե նա չի ներկայանա, բողոքը կարող է քննել նրա բացակայությամբ։

Հրահանգի § 55.— Շրջանային Փինանսական բաժնի վարիչի վորոշումը կարող է բողոքարկել վոչ ուշ քան մի ամսվա ժամկետում վորոշումը հարկատվին հայտարարելու որից հետո դաշնակից համրապետության Փինանսների ժողովրդական կոմիտեարիատին, վորը չունի մարզային բաժանում, ինքնաշար հանրապետության Փինանսների ժողովրդական կոմիտարիատին, մարդարային կամ յերկրային Փինանսական բաժնին։ Շրջանային Փինանսական բաժնի վարիչի վորոշումը բողոքատվին հանձնելու որից մի ամսվա ժամկետն անցնելուց հետո բողոքը միերադաս Փինանսական մարմինների կողմից չի քննվում։ Դաշնակից կամ ինքնաշար հանրապետության Փինանսների ժողովրդական կոմիտարիատը, մարդարային կամ յերկրային Փինանսական բաժնը պար-

տապոր և քննել ստացած բողոքը վոչ ուշ քան մի ամսվա ժամ-
իկառում բողոքը ստանալու որպանից (իսկ կարմիր-բանակային-
ների բողոքները վոչ ուշ քան 15 որում բողոքը ստանալու որ-
փանից) և իր վորոշման մասին հաղորդել գրավոր ձևով բո-
ղոքատվին և համարատասխան շրջանային Փինանսական բաժ-
նին:

Հրահանգի § 56.—Գյուղարկով հարկման մասին հարկատու-
ների տված դիմումներն ազատվում են պետական միասնական
տուրքի վճարումից:

Հրահանգի § 57.—Բողոքներ տալը չի կատեցնում հարկի դան-
ումը: Հարկը լրիվ կամ մասնակի վճարելը չի կարող պատճառ
ծառայել հարկատվի դիմումը կամ բողոքը չքննելու:

Հատված 5-րդ

ՀԱՐԿԱՏՈՒՆԵՐԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՈՐԵՆՔԻ 111-ՐԴ ՀՈԴ.— Յեկամուտների աղբյուրները
քազցնելու համար հարկատուները յենքարկում են դատական
պատասխանատվության:

ՈՐԵՆՔԻ 112-ՐԴ ՀՈԴ.— Վերացված է:

Հրահանգի § 58.—Հարկատուների ցուցակը կազմելու բաց
թողած տնտեսությունների հարկումը, ինչպես նաև հաշվառված
յեկամտի աղբյուրների և հարկի հաշվարկված դումարի փոփո-
խումը թույլատրվում է կատարել միայն ընթացիկ դրույքային
տարվա սահմաններում:

Այդ ուղղումները հարկատուների ցուցակներում պետք է
ստուգի հարկային ավագ տեսուչը և հաստատի շրջանային Փի-
նանսական բաժնի վարիչը:

Յեթե նոր հայտաբերված յեկամտի աղբյուրների լրացուցիչ
հարկումը կատարվում է հարկի վճարման ժամկետներն անցնե-
լուց հետո, այդ դեպքում լրացուցիչ հաշվարկված հարկի դու-
մարը պետք է վճարվի 15-րդյա ժամկետում վճարման ծանու-
ցադրերը հանձնելու որից:

ՈՐԵՆՔԻ 113-ՐԴ ՀՈԴ.— Հարկը սահմանված ժամկետներում
չվճարելու դեպքում ապահապարտների նկատմամբ ձեռք են
առնվում որենքով նախատեսված բոլոր միջոցները:

Վեհարձ ժամկետին չմուծելու համար տույժ է գանձվում
նետկայ չափավ. կոլտնտեսականներից և մենատնտես աշխատա-
վոր տնտեսություններից— 0,1 տոկոս «կանոնադրության» 95-րդ
հոդվածի կարգով, գյուղատնտեսական հարկով հարկված տնտե-
սություններից— 1 տոկոս յուրաքանչյուր անցած որվա համար:

Ապահապարտների գույքի վերքումը և ոտարացումը կա-
տարվում է նշորեն համապատասխանեցված ԽՍՀՄ կենտրոնա-
կան Գործադրի Կոմիտեյի և Ժողովրդական կոմիսարների խոր-
հրդի 1937 թ. ապրիլի 11-ի վորշմանը (ԽՍՀՄ Որենի. Ժողով. 1937 թ. № 30, հոդ. 120) և այն ել միայն շրջանային ֆինանսա-
կան բաժնի յենքարչակային հարկային տեսչի կողմից:

ՈՐԵՆՔԻ 114-ՐԴ ՀՈԴ.—Ռիֆ և Ռիֆ տերի-
տորիայում մուտք յեղած գյուղատնտեսական հարկի 25 տոկոսն
անցկացվում է Միութենական բյուջեյին և 75 տոկոսը— հանրա-
պետական և տեղական բյուջեներին: Գյուղատնտեսական հարկի
բոլոր մուտքերը մնացած դաշնակից հանրապետությունների տե-
րիությունները անցկացվում են հանրապետական և տեղական բյու-
ջեներին:

Գյուղատնտեսական հարկի մուտքերի բաշխումը դաշնակից
հանրապետությունների պետական բյուջեների և տեղական բյու-
ջեների միջև բողնում է դաշնակից հանրապետությունների կա-
ռավարություններին այն հաշվով, վորակեսի տվյալ գյուղ-
խորհրդի տերիությունների հարկի բոլոր մուտքերի վոչ պակաս
բան 10 տոկոսն անցկացվի անմիջականորեն գյուղական բյուջեն:

Հատված 6-րդ

ԱՅՍ ՎԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՎՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ ՅԵՎ ՀՐԱԶԱՆԳՆԵՐԸ

ՈՐԵՆՔԻ 115-ՐԴ ՀՈԴ.—Այս «կանոնադրությամբ» նախատես-
ված՝ դաշնակից և ինքնավար հանրապետությունների ժողովրդա-
կան կոմիսարների խորհուրդների և տեղական գործադրի կոմի-
տեների վորշումները պետք են հրատարակվեն վոչ ուշ համա-
պատասխան տարվա հունիսի 15-ից:

ՈՐԵՆՔԻ 116-ՐԴ ՀՈԴ.— Այս «կանոնադրության» կիրառման
երահանգի հրատարակությունը դրվում է ԽՍՀ Միության ֆի-
նանսների ժողովրդական կոմիսարիատի վրա:

ՀԱՐԿԻ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

Հքահանգի § 59.—Գյուղհարկի վճարումների ընդունումը կատարվում է այն կարգով, վոր սահմանված է ԽՍՀ Միության Ֆինժողովատի «Շրջանային Փինանսական բաժինների հարկային տեսչության աշխատանքի մասին գյուղական պայմերում» հրահանգով, վորը հաստատված է ԽՍՀՄ Ժել-ի կողմից 1937 թ. ապրիլի 29-ին:

Հքահանգի § 60.—ԽՍՀՄ Ֆինանսների ժողովրդական կոմիսարիատի կողմից հաստատված ձեռի վճարման ծանուցադրերը յենթաշրջանային հարկային տեսչի կողմից դուրս են զրվում շրջանային Փինանսական բաժնի վարչի կողմից հաստատված՝ հարկատուների ցուցակների հիման վրա, ստորագրվում են հարկային ավագ տեսչի և յենթաշրջանային հարկային տեսչի կողմից ու վասիլքացվում են շրջանային Փինանսական բաժնի կնիքով։

Յենթաշրջանային հարկային տեսուչը վճարման ծանուցադրերը հանձնում ե ստացականով յուրաքանչյուր հարկատունի անմիջորեն կամ ուղարկում է փոստով պատուիրաված նամակով։

Ծանուցադրերը հարկատուներին հանձնելու որատափանա- սվությունը կրում է յենթաշրջանային հարկային տեսուչը։ Վճարման ծանուցադրերը պետք է հարկատուներին հանձնվեն վոչ ուշ քան հարկի առաջին ժամկետի վճարումը հասնելուց 15 որ առաջ։ Արգելվում է պահանջ զնել վճարողների առաջ հարկի վճարման մտին և տույժ հաշվարկել մինչև հարկի վճարման համար սահմանված ժամկետի լրանալը, ինչպես և վճարման ծանուցադրերը հանձնելու որից 15-օրյա ժամկետը լրանալուց առաջ։

Գյուղհարկը հարկատուներից ընդունվում է վճարման ծանուցադրերով, բացառությամբ այն դեպքերի, յերբ հարկը փոխադրվում է փոստային հիմնարկների միջոցով։

Դաշնակից և ինքնավար հանրապետությունների Փինժողկումատները, յերկրային (մարզային) Փինանսական բաժինները, ինչպես նաև շրջանային Փինանսական բաժինները լիակատար պատասխանատվություն են կրում գյուղհարկի բոլոր աշխատանք-

ները ճիշտ և ժամանակին կատարվելու և անպայման որենքով սահմանված ժամկետներում յուրաքանչյուր կոլտնտեսականից և մենատնտեսությունում ստացվելիք գյուղհարկի վճարումների համար։

Յիշանստական մարմինները պարտավոր են սպահովել այն բոլոր տնտեսությունների լիակատար ընդունումը, վորոնք յենթակա յեն հարկման գյուղհարկով, հարկի ճիշտ հաջիպարկման և որենքի ու այս հրահանդի համաձայն բոլոր արտոնությունների կերառման։

Այն բոլոր անձինք, վորոնք մեղավոր կհանաչվեն որենքի խախտումների և աղավաղումների մեջ, պետք է անհապաղ պատասխանությունն կանչի։

ԽՍՀ Միուրյան ֆինանսների ժողովրդական կոմիսար
Վ. ԶՈՒԲԵՐ

Հարկերի և տուրքերի վարչության պետ՝ Դ. ՇԱՏԱԼՈՎ

Սրբագրիչ և Աբովյան

Գլավլիտի լիազոր № 695, պատվեր № 1225 տիրած 500:
Պետհատի տպարան, Յերևան, Լենինի, 65

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL1000227

28 OKT. 1937

493

11
31717